Детска градина №45 „МОРСКИ СВЯТ” –гр.Варна

Район”Аспарухово” ул.”Народни будители”№ 8 тел.:052 370 209; 052 370 109

E-mail : info-403547@edu.mon.bg; www.dgmorskisvyat.com

Утвърдил зап. №РД 09-176-2/12.09.2025г.

Директор:…….
/В.Ванева- Димитрова/

МОДЕЛ ЗА РАБОТА СЪС СЕМЕЙСТВАТА И ДЕЦАТА В ПЕРИОДА НА АДАПТАЦИЯ ОТ СЕМЕЙНА СРЕДА КЪМ ДЕТСКАТА ГРАДИНА

2025-2026 г.

I.ОБЩИ ПРИНЦИПИ:

Предложеният Модел за работа със семейството е адаптивна програма, насочена към условията на детската градина за децата, които постъпват в първа възрастова група в детската градина, отчитаща психологическите, физиологическите и социалните особености на децата в тази възраст. Представлява модел на взаимодействие между детската градина и семейството, в този не лесен за детето период. Целта на педагогическите специалисти в ДГ № 45 е да изградят позитивни отношения, които да допринесат за създаване на комфорт, увереност, взаимно уважение, взаимопомощ, способност да се решават проблеми, още при тяхното възникване.

1. Моделът за работа със семействата и децата в периода на адаптация от семейната среда към детската градина определя правилата на поведение, за формиране на култура на общуване, за повишаване нивото на доверие между учители, родители и деца.
2. Създаден е на основание чл.39. ал.2 от Наредба за изменение и допълнение на Наредба № 5 от 2016 г. в сила от 02.10.2020 г. издадена от Министъра на образованието и науката.
3. Моделът за работа със семействата и децата в периода на адаптация от семейната среда към детската градина е подчинен на общите принципи в системата на предучилищното образование:
3.1. Единна държавна образователна политика за осигуряване правото на предучилищно образование;
3.2. Ориентираност към интересите и мотивацията на детето, към възрастовите и социалните промени в живота му, както и към способността му да прилага усвоените компетентности на практика;
3.3. Равен достъп до качествено образование и приобщаване на всяко дете.

II. ЦЕЛИ:

Създаване на благоприятни условия за пълноценно физическо и психическо развитие, емоционално благополучие и социална адаптация на детето към условията на детската градина, необходими за личностното му развитие.

1. Да се утвърдят основни ценности, норми и принципи на поведение, които трябва да притежават и спазват педагогически специалисти и и родителска общност при адаптация на децата от семейна среда към детската градина.

2. Да се утвърдят принципи на етичност, уважение и доверие в образователно-възпитателния процес.Да се очертаят общите отговорности в процеса на адаптация на детето вновата среда.
3. Да се съдейства за осъществяване на образователната мисия и стратегия на детската градина, чрез стимулиране интелектуалното, емоционално, социално, духовно-нравствено и физическо развитие и подкрепа на всяко дете, в съответствие с възрастта, потребностите, способностите и интересите му.

Задачи:
1. Разработване на комплекс от мерки за повишаване на адаптивните възможности на децата вранна предучилищна възраст.

2. Реализиране на мероприятия с консултативен характер, за насочване фокуса към разширяване на психолого-педагогическите знания и опит на родителите.

3. Да насочват и подпомогнат родители и педагогически специалисти в решаването на казуси, които срещат в ежедневието при социализацията на децата.

4. Да се предотврати възникването на конфликти във взаимоотношенията родителска общност-детска градина. Да се осигури хармонична атмосфера в образователната среда, с цел бърза адаптация на детето в детската градина.

III.Проблеми и особености на адаптацията на детето в условията на образователната институция.

Социалната адаптация е постоянен процес на активно приспособяване на детето към условията на новата социална сред, която понякога протича доста болезнено. Започва сериозна промяна на всички негови представи и отношения до този момент, като нови и непознати хора, които навлизат в неговия малък свят. Тази рязка смяна на условията може да бъде съпроводена с повишаване на тревожността у детето, понижаване на речевата и игрова активност, често дава отражение на неговото здравословно състояние. Преди всичко проблемът с адаптацията е свързан с несъответствие с особеностите на новите изисквания в характеристиката на детската група по различни показатели, например- нивото на развитие на познавателната сфера, различно ниво на формиране на хигиенни навици и др.

IV. Необходими условия за успешна адаптация

1. Сътрудничество и координация на усилията на педагогическия и непедагогически персонал в детската градиназа успешна адаптация на детето.
2. Създаване на възможност за участие на родителите в живота на детето в новите условия на средата.
3. Установяване личен контакт и доверие с всяко дете, индивидуална работа и оказване на помощ.
4. Установяване на ежедневни ритуали при посрещане и изпращане на всяко дете.
5. В процеса на общуване да се създадат традиции в груповите взаимоотношения, които способстват за обединяване на ниво група.
6. Системно поддържане на интереса на детето в дейностите, формиране на увереност, развиване на самостоятелност и инициативност.
7. Използване на индивидуален подход към адаптацията на всяко дете към условията на детската градина (индивидуални наблюдения за степента на адаптация).
8. Съгласуване на действията между родители, учители и непедагогически персонал; сближаване на подходите на екипа към детето в семейството и детската градина.

9. Създаване за детето на обстановка на психологически комфорт; радост; внимание; доброжелателност; увереност; грижа.

V. Етапи в работата на педагогическите специалисти с децата в периода на адаптация

Работата на учителя с новопостъпилите деца, особено в етапа на сформиране на детската група, се свежда до наблюдение на дейността и поведението на детето в различни отрязъци от време.

V.1.Запознанство: Детето, постъпващо в детската градина, съвместно с родителите се запознава различни моменти от режима на детската градина, с учителите, помощник-възпитателите, медицинските сестри, с децата от групата, с условията и режима.

V.2. Режим на посещение: За детето се установява режим на посещение. Най – добрият вариант е включване на детето в цялостната организация за деня, каквато е препоръката на ръководство и учители. В отделни случаи, по преценка на родителя и съгласуване с педагогическите спеиалисти в групата, през първите дни, родителите оставят детето до обяд или за 1-2часа, като постепенно продължителността на посещението се увеличава. В периода на адаптация на детето в условията на детската градина е възможно краткосрочно присъствие на родителя в групата. Продължителността на присъствието и дейностите, в които могат да се включат се договарят предварително на индивидуални срещи с учителите.

V.3. Съставяне на план за индивидуална психолого-педагогическа помощ.

Педагозите отбелязват своите наблюдения за адаптацията на всяко дете в групата.

Специализирани дейности на екипа на детската градина, които да благоприятстват процесът на адаптация на детето и неговото безпроблемно протичане:

1. Поетапен прием на децата в детската група.

2. Диференцирани принципи и дейности при адаптацията на всяко дете.

3.Подкрепа на детето по отношение на навиците му през първоначалния етап на адаптация.

4. През първия месец- ежедневен мониторинг по отношение на здравето и психо-емоционалното състояние на детето.

5.Провеждане на системни образователни мероприятия на педагогическите специалисти и помощник-възпитателите с децата:

- Провеждане наигри и занимания, насочени към подобряване на психо- емоционалното състояние на децата;
- Подбиране игри и упражнения за изграждане у детето на положително отношение към детската градина;
- Запознаване на детето със заобикалящата го среда/помещенията, в които пребивава групата: занималня, спалня, сервизни помещения и др.;/
- Подбирне на материали за родителите с консултативен характер;

Въпросът за адаптиране на 3 годишните деца при постъпване в детска градина е важен и изисква специално внимание от всички възрастни, които общуват с детето. Учителят, медицинските сестри и непедагогическия персонал в детската градина със стила и подхода си на общуване с децата заемат основно място в процеса на адаптация към условията в детското заведение и осигуряването на необходимите умения и знания за издигане на социалния статус на по-трудно приспособимите деца.

VI. Степен на адаптация на децата

Дете с лека степен на адаптация: До 15-20 дни от пребиваването на детето в групата: то спи, храни се, не се отказва от контакти с връстници и възрастни, само търси контакт с тях.

Дете със средна степен на адаптация: Поведенческите реакции се възстановяват до 30-я ден от първото посещение в групата.

Дете с тежка степен на адаптация: Поведенческите реакции се възстановяват към 60-я ден от първото посещение.

Краят на адаптационният период идва, когато:

- Детето се храни с апетит;
- Бързо заспива;
- Общува емоционално с околните;
- Включва се в игри с останалите деца от групата;
- Детето се разделя самостоятелно и в добро настроение с родителя /възрастните/.
- По време на престоя в детската градина детето е спокойно. Може често да задава въпроси „кога и дали“ ще го вземат, но това са въпроси, с които то очаква да бъде потвърдена неговата сигурност.
- По време на занимания и игри разказва спокойно за своите родители и близки.
- При тръгване от детската градина разказва с удоволствие какво се е случило там.

VII. Етапи на работата на учителя с родителите в периода на адаптация

1. Родителски срещи.
2. Индивидуални срещи на родителите и децата с учителите, медицинските сестри, и помощник-възпитателите в групата.
3. Информационна карта. По резултатите от попълнената информационна карта с родителите се определят нагласите и очакванията на семействата към детската градина. Данните от информационната карта помагат да се планират подходящи консултации с родителите.
4. Консултации.
5. Информация на таблото на групата.
6. Информация във вайбър групата.
7. Посещение на родител с детето в първите дни от пребиваването му групата, като престоят е краткосрочени предварително консултиран с педагогическите специалисти.
8. Участие на родителите в съвместни проекти и педагогически практики.

VIII. Акценти в работата на педагогическите специалисти за по- лесна адаптация на детето

1.При децата от ранна възраст промените в поведението са резки и обхващат обикновено първите десет дни след постъпването им в първа група. Сънят е разстроен и неспокоен, общата активност е намалена, а също така много често те стоят пред играчките и не желаят да вземат нито една от тях. Едно от обясненията е, че за него те са „чужди“ дори да са интересни и забавни. Практиката показва, че донесената от вкъщи любима играчка, книжка или друг предмет подпомага адаптирането къмдетското заведение. По този начин детето не се чувства само и придобива увереност. Специалното отношение на учителите към новопостъпилите е задължително. Необходимо им е повече внимание, индивидуални игри, осигуряване на емоционален момент – като внасяне на любима играчка.

2. За успешното приспособяване към детската градина спомагат и различните моменти от дневния режим. Най-обичаните дейности са музика, изобразително изкуство, куклен театър. Музикалните занимания са разнообразни - песни, музикални игри, децата пеят, танцуват и играят, като така се създава желание за участие в различни дейности. Кукленият театър създава положително отношение на детето към детското заведение и по емоционален път въздейства за приспособяването му към новата, непозната обстановка. Куклите могат да се използват и за индивидуален разговор с детето, поощрения и пожелания. Картините и илюстрациите привличат вниманието и създават приятни емоции.

3. В детската градина децата усвояват навици да се самообслужват, а това изисква време. Изградени начални навици за самостоятелност улесняват адаптирането на децата - три годишното дете трябва да има умения да се храни само, да разпознава дрехите си, да контролира ходенето до тоалетна, да събира играчките с другите деца и да придобие други умения, които с помощта на персонала ще се усъвършенстват в детската градина. Важно е тези навици да се развиват постепенно, а не когато остават дни до постъпването в детска градина.

4. Една от най-добрите възможности за въвеждането на детето в социалната среда е игровата дейност. Приобщаванетокъм средата става неусетно с помощта на възрастен, който го насочва към приятни емоции и разговори. На основата на игрите новопостъпилите деца създават взаимоотношения и се учат да спазват правилата и нормите на поведение. Общуването е изключително важно за детето, защото подпомага адаптирането към новата социална среда.

IX. Препоръки към родителите при постъпване на детето в детска градина

1. Трябва да бъдат подготвени за реакциите на детето си, когато постъпи в детската градина. Необходимо е да са разговаряли предварително и да са му обяснили промяната, която ще настъпи в живото му.
2. Необходимо е родителите да осъществяват психологическа и практическа подготовка на детето при постъпване в детска градина, свързана с индивидуалните му особености на развитие. Добре е това да не става в последните дни, а поне няколко месеца преди това.
3. Да се изтъкват позитивните страни на пребиваването му в детската градина, присъствието на много деца на неговата възраст и да се подчертае, че то ще прекарва там само част от деня, а останалото време ще бъде с тях.
4. Да оставят детето за няколко часа с друг близък човек или да се възползват от услугите на детски центрове. Първоначално да присъстват на игрите и заниманията му, постепенно излизат за половин-един час, докато то свикне с факта, че дори родителите да гиняма за известно време, бързо ще се върнат и никога няма да го изоставят.
5. Месеци преди тръгване на детска градина да извършват редовни обиколки около тази, в която е прието детето им. Добре е да отидат с детето си следобяд, за да види то как родителите прибират децата си от детска градина.
6. Най- добрият начин да запознаят и предразположат детето към новата среда е чрез ролеви игри- те могат чудесно да го подготвят за градината. Могат да изиграят театър с плюшена грачка, която ходи на детска градина, да му разкажат за режима там – децата отиват, закусват, играят, учат нови неща,обядват, спят. Родителят да повтаря на детето, че на играчката и харесва да ходи на детска градина.
7. Да обяснят на детето, че ходенето на градина е също толкова важно, колкото мама и татко да ходят на работа. Общувайки в екип, детето получава нова социална роля и се гордее с това.
8. Важно е родителите да иматдоверие в екипа, който ще се грижи за детето им. Той отговаря на необходимите изисквания и има умения да се грижи за децата. Да се доверят и да предадат контрола върху детето си в ръцете на друг значим възрастен. Именно на доверието между хората се дължат партньорските взаимоотношения.
9. Ако родителят се безпокои повече от детето, това ще повлияе негативно върху него. Понякога се налага да успокояват повече родителите, отколкото децата. Необходимо е спокойствие и позитивизъм от страна на родителите. Спокойният родител води до себе си спокойно дете. Желателно е сутрин то да бъде водено от родителя, който е готов да се раздели с него нежно, спокойно, но твърдо и бързо.

10. Колкото по-плах и нерешителен е родителят, толкова по тревожно ще бъде детето. Не трябва да се притеснява, когато детето плаче. През първите дни това е нормално да се случи.
11. Детето има нужда от твърди граници и правила, за да се адаптира бързо. По този начин то се чувства сигурно и спокойно.
12. Преди постъпването си в детската градина, детето трябва да има изградена самостоятелност, отговаряща на възрастта му и определена самодисциплина, за да свикне бързо и безпроблемно с установния ред и дневен режим в детското заведение. Необходимо е синхронизиране на правилата в детската градина с тези вкъщи, относно самообслужване, подреждане на играчките, хранене на маса, подържане на ред и др.
13. Не бива родителят да пропуска да похвали детето си за добре свършената работа и добри постъпки.
14. Необходимо е непрекъснато общуване, но разговорите в никакъв случай да не са нравоучителни, а под формата на приятни, приятелски диалози.
15. Ако родителят е обещал нещо, задължително трябва да го изпълни! Така и детето ще се научида носи отговорност и да държи на думите си. Ако възрастният не изпълни обещанието си, следващия път методът няма да работи.
16. Да уважават детските желания и интереси, да се отнасят с него като с личност.
17. Нека през първите дни от постъпването на детето в детската градина, то да взема със себе си любима играчка или друга вещ от дома, с която се чувства свързано със семейството и чието присъствие го успокоява.
18. Добре е да се създадемодел на раздяла - въздушна целувка, съпроводена с думите „до скоро“, гушкане и целуване, махане с ръка, съпроводено с пожелание и др. Ритуалът ще направи родителя по-уверен и тази увереност ще се предава и на детето. Да разкаже на детето как минава целият ден и кога ще дойде да го вземе.
19. Да се използва всяка възможност за разговори с учителите. Да питат не само как е минал денят на детето, но и да споделят и какво са правили заедно с него у дома. Колкото повече неща знаят педагозите за детето, толкова по- адекватно ще се грижат за него.
20. Да се посещават родителските срещи. Срещите се осъществяват, за да общуват с учителите и с другите родители и да вземат общи решения. Колкото по-открити и ясни са взаимоотношенията с екипа, толкова по-спокойни ще бъдат децата. Да се включват, доколкото е възможно в живота на групата и мероприятията на детската градина.

    Напълно неудачни за използване от възрастните са:

    - Упреците към детето, поради незавършен процес на адаптиране;
    - Наказанията на детето, което тъгува, плаче или е агресивно, поради незавършен процес на адаптация;
    - Обещания, които не могат да се изпълнят при раздяла;

    Доверието между възрастните, които се грижат за детето е здрава основа за неговото възпитание и социализация. То се гради с малки стъпки.

Въпросът за адаптиране на тригодишнитепри постъпване в детска градина е важен и изисква специално внимание от всички възрастни, с които детето общува. Учителите, непедагогическия персонал имедицинските сестрив детската градина със стила и подхода си на общуване с децата заемат основно място в процеса на адаптация към условията в детското заведение и осигуряването на необходимите знания и умения за издигане на социалния статус на трудно приспособимите деца.

Настоящият Модел за работа със семействата и децата в периода на адаптация от семейната среда към детската градина е отворен документ, подлежащ на непрекъснато развитие и обогатяване, в съответствие с промените в нормативната база и очакванията на обществото. Той е неразделна част от Правилника за дейността на ДГ№45“Морски свят“, приет на Педагогически съвет №8/12.09.2025г.